క్షంతవ్యులు

" అలా ఉన్నారేం ?"

" ఎలా ఉన్నాను ?"

" మీ కిలా రావడం ఇష్టం లేదు కదూ ?"

" ఇష్టం లేకపోవడమేం? నీ ఇష్టంకన్నా వేరే ఇష్టం నాకేముంటుంది. నీరూ?" కృష్ణ ఆప్యాయంగా టేబుల్ మీద నీరజ చేతిని నిమిరాడు.

" ఏమో? మొదటనేను ఇలా వద్దామన్నప్పుడే వద్దన్నారు మీరు. ఆ తర్వాతనైనా ఏదో నా కోసం వస్తున్నట్లు అనిపిస్తోంది నాకు !" నీరజ తల దించుకుని సగం వేళాకోళంగా, సగం గంభీరంగా అంది.

" ఈ వారం రోజులకోసం ఎంత ఆశతో ఎన్నాళ్ళ నుంచి ఎదురు చూశానో తెలియదు నీకు ! తెలిసినా తెలియనట్లు నటిస్తున్నావేమో ! నీరూ, ఎలా చెప్పను ? ఎన్ని మాటల్లో చెప్పితే నీకు నమ్మకం కలుగుతుంది, చెప్పు?"

"సార్, మీరు సీరియస్‌గా తీసుకుంటారనుకో లేదు." నీరజ అతని కళ్ళలోకి ఒకసారి చూసి దించుకుంది.

"ఈ రోజుల్లో నా కేమిటో ప్రతిక్షణం పరీక్షలాగే ఉంటోంది. ఈ ఉద్వేగం. కలవరం అంతా ఇదొక గమ్మత్తయిన అనుభవం!"

"మీకే కాదు నాకూను, కాని, ఇందులో ఏదో థ్రిల్-చెప్పలేని హాయి ఉందికదూ?" కొద్దిగ సిగ్గుపడింది నీరజ.

మల్లేపల్లి స్టాండులో నాలుగు రోడ్ల కలయిక దగ్గర, టీ స్టాలు బయట కూర్చొని ఆరు గంటలవేళ మాట్లాడుకుంటూంటే వాళ్ళిద్దరికీ అదే ఆనందపు టంచులాగ ఉంది. తక్కిన మూడు రోడ్లమీద మన్సులు లేవు. ఆ నాలుగు రోడ్ల కూడలి చుట్టూ నాలుగయిదు పాకలు తప్పిస్తే ఊరేది పెద్దగా వున్నట్టు కనబడదు రోడ్డుకు రెండువైపులా తుమ్మచెట్లు మినహా కొన్ని మైళ్ళ కైవారంలో ఎక్కడా చెట్టూ చేమా లేదు. దూరాన రాళ్ళు పేర్చినట్టున్న కొండలు, ఆకాశంలో నీరెండల కాంతులు. అదొక అద్భుతమయిన సాయంకాలం.

అక్కడ డీలక్స్ బస్ అర్ధగంట ఆగుతుంది. ఆగవలసింది అయిదు నిముషాలేఅయినా, హైదరాబాదునుంచి అరవై మైళ్ళూ రెండు గంటలలోపలే లాగించేసి, మళ్ళీ టైమయ్యేదాకా అక్కడే పడేసి ఉంచుతాడు. రెండు గంటలు బిగుసుకుపోయి కూలబడి బస్ కుదుపుకి నలిగి పోయిన ప్రయాణీకులకు అదొక విధంగా విశ్రాంతి కూడా.

మరో పది నిముషాలకు బస్ బయల్దేరింది. చీకటి తెరలు క్రమంగా దిగుతూంటే కొండల మధ్య బస్ దూసుకుపోతూంది. ఎత్తైన వాలు దిండ్లకు జేరగిలి ఒకరిపక్కన ఒకరు కూర్చొని, దూరాన ఆకాశంమీద కొండలు గీతలు గీసేచోట అదే పనిగా చూస్తూ ఊహాలల్లుకుంటుంటే—

ఆ బస్‌లో అలా జీవితకాలమంతా వేలకొద్దీ మైళ్ళు ఎక్కడా ఆగకుండా ప్రయాణిస్తూంటే ఎంతో బాగున్ననిపిస్తూంది.

రెండేళ్ళ స్నేహానికి పరాకాష్ఠలాంటిది. ఆ వారం రోజుల సాన్నిహిత్యం. ఈ వారం రోజుల కోసం సుమారు ఏడాదినుంచి ఎంతో ఆత్రుతగా ఎదురు చూశారిద్దరూ. తీరా కలిశాక మాటలు దొరకటంలేదు. కాని ఆ మూగతనంలోనే ఎన్నోవేల మాటల కందని అనుభూతి దాగున్నట్టుంది.

రెండేళ్ళ క్రితం. ఉష పెళ్ళి వైభవంగా జరుగుతున్న సమయం. ఉష, నీరజకు ఎక్కడో మైలుదూరాన బంధువేకాకుండా ఆప్తురాలు. పెళ్ళికి వచ్చిన మర్నాడు నీరజ, కృష్ణమూర్తిని చూసింది. పచ్చగా, పొడుగ్గా, సన్నగా, ఎప్పుడూ నవ్వే మొగంతో ఎవరైనా ఇట్టే ఆకర్షిస్తాడు కృష్ణ.

" ఎవరే అతను ?" కొంచెం బింకంగా అడిగింది ఉషను.

" తొందరపడకు ! వెళ్ళేలోపల తెలుసుకోక పోవులే!" కొంటెగా అంది ఉష.

ఆ తర్వాత రెండు రోజులకు సాయంకాలం గార్డెన్ పార్టీలో స్నేహితులందరూ కలిసి స్వేచ్ఛగా కబుర్లు చెప్పుకునే సమయంలో –

" మిస్ నీరజ, ఫైనల్ ఎమ్. బి." ఉష పరిచయం చేసింది కృష్ణమూర్తికి.

" కృష్ణమూర్తి—ఎ వర్షిపర్ ఆఫ్ బ్యూటీ!" కృష్ణమూర్తి తనను తానే పరిచయం చేసుకున్నాడు చిన్నగా నవ్వుతూ

" మా వాడు గేయాలు, కథలు వ్రాసేవాడు: ఉపన్యాసాలివ్వగలడు. ఒకసారి నాటకం కూడా ఆడాడు కాలేజీలో ప్రిన్స్ ఛార్మింగ్ అని మారు పేరు!" రామారావు, కృష్ణమూర్తి భుజంమీద చెయ్యేసి చేర్చాడు.

నీరజ అదోలా అయి తల దించుకుంది. ఆ తర్వాత ఒకటి రెండు రోజుల్లోనూ కృష్ణమూర్తి ఇదివరకటికన్నా ఎక్కువ అందంగా కనిపించాడు.

తిరిగి గుంటూరు వెళ్ళిపోయాకకూడా అతని నవ్వే కళ్ళు, చమత్కారంగా పలికే మాటలు వెంటాడుతూనే ఉన్నాయి. ఉద్యోగం, చదువు వెలిబుచ్చుకోకుండా సౌందర్యారాధకుణ్ణని చెప్పుకోవడంలో కేవలం చమత్కారమే కాకుండా పరోక్షంగా తన అందాన్ని పొగిడినట్టని పించింది. కాని, అది నిజమా ? తను అతన్ని కదిలించగలిగిందా?

ఆ విషయంలో రుజువు చాలా కొద్ది రోజుల్లోనే దొరికింది. ఒక సాయంకాలం అందిన నీలిరంగు కవరు ఎన్ని వందలసార్లు చదివిందో గుర్తులేదు.

"ఈ ఉత్తరం అందుకున్న సమయంలో మీరేమూడ్‌లో ఉంటారో తెలియదు. కాని, దీన్నిమీకు పంపిన మరుక్షణంనుంచి జవాబుకు ఎదురు చూసే నాకు. మీ నుంచి నాలుగు మాటలు ఎంత ఆనందాన్నిస్తాయో తెలియపరచగలిగితే దీని ఆశయం నెరవేరినట్టే।" ముచ్చటగా మూడు వాక్యాలు। అలా మొదలైంది పరిచయం.

అలాంటి ఉత్తరాల్ని ఆమె ఎన్నడూ ఎరగదు. ఎదురుగా కూర్చొని మాట్లాడుతున్నట్టు, అతి చనువుగా. తనే ఎరగని తన లోపలి మారుమూలల్ని తాకి చెబుతున్నట్టు తోపంచే ఆ ఉత్తరాలు ఆమెను అతనికి అలా చేరువగా చేర్చినాయి. అతనికి తల్లి తండ్రి లేరు. అన్న ఒకరున్నా అతని ఇష్టాయిష్టాలకు అడ్డులేదు. నీరజ తండ్రి ఆమె మాట కాదనే మనిషి కాదు.

"ఒక్క పదిరోజులు సెలవుపెట్టి రాగూడదూ? ఏదన్నా. అందమైన చోటికి—ఎక్కడికైనాసరే, నీయిష్టం—ఈ పనులు. రొటీన్, గోల,

గందరగోళంనుంచి కొన్నాళ్ళపాటు దూరంగా ఎక్కడికో, మనకు మనమే మాట్లాడుకుంటూ, ఏం మాట్లాడకుండా ఒక రొకరు చూచుకుంటూ. కలలు గంటూ! — ఎంత బాగుంటుంది!"

చాలా బాగుంటుం దనిపించిందామెకు, పైగా. ఇద్దరి జీవితాలు శాశ్వతంగా ముడిపడబోయేముందు ఒకరొకరు మరింతగా తెలుసుకో డానికి ఇదొక అద్భుతమయిన అవకాశం.

ఎనిమిది కాబోతుంటే బస్ ప్రాజెక్టుహౌస్ చేరింది. హిల్ కాలనీ పైనుంచి కిందికి చూస్తే దిగంతాలలో కలిసిపోతూ ఎటు చూచిన వేలకొద్దీ దీపాలు! వంకరలు తిరిగే రోడ్లవెంబడి, డామ్ మీద, బ్రిడ్జి పొడుగునా కాంతుల తోరణాలు పైలాన్, వర్క్‌షాప్స్. మెషినరీ యార్డు సైలోస్, బ్రిడ్జి, బ్లానాక్స్, రెస్టుహౌస్ అన్నీ రాత్రి చీకట్లమధ్య దీపాల వెలుగులో మరింత అందంగా కనబడుతున్నాయి.

తొమ్మిది గంటలవేళ బస్ ఆగింది. కృష్ణ ఆత్రుతగా క్రిందికి చూసి, తృప్తిగా పలకరించాడు రాజును. అతనిలో వున్నట్టుండి గమ్మత్తయిన మార్పు కనిపించింది నీరజకు, అంతవరకూ వున్న మౌనమంతా కరిగిపోయి. మామూలుకన్నా ఎక్కువగా నవ్వుతూ తేలిగ్గా మాట్లాడ సాగాడు.

కృష్ణమూర్తి, రావు ఏవో పాత కబుర్లు మాట్లాడుకుంటూంటే కూలీ సూట్‌కేస్, ఎట్టాచి వగైరా జీపులో పెట్టాడు. నీరజకు అంతా అదోలా కొత్తగా ఉంది. వాళ్ళిద్దర్నీ రెస్టుహౌస్‌లో దిగబెట్టాక కాసేపు కబుర్లు చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు రాజు.

రెష్టుహౌస్ వెనక స్టెప్ లాన్స్‌లో దిగువ పేం సోఫాల్లో వాలి. అటు డామ్, ఇటు బ్రిడ్జి మధ్యన పలచగా నల్లగా రాళ్ళ మధ్య దొర్లే కృష్ణ, చుట్టూ కొండలు, పైన విదియ చంద్రుడు, నక్షత్రాలు — అద్భుత

మైన అంతటి అందాన్ని చూడకుండా అనుభవించకుండా అంతకాలం ఎలా ఉండగలిగామా అనీ ఆశ్చర్యం వేసింది ఇద్దరికీ. అలాకూర్చొని ఏవో పిచ్చిగా మాటాడుకుంటూంటే తెలియకుండా గంటలు గడిచిపోయాయి. తనకన్నా అదృష్టవంతురాలు ఈ ప్రపంచంలో ఉండదను కొంది నీరజ. అలాంటి ఒక్క రోజు కోసం ఎన్నేళ్ళు తపస్సు చెయ్యాలో! మళ్ళీ ఆ రోజు జీవితంలో వస్తుందన్న నమ్మకంలేదు. ఆమె జీవితానికి ఆదర్శం, గమ్యం ఆ ఒక్కనాటి అనుభూతి అనిపించింది. ఆ అనుభూతి కలిగించిన కృష్ణకు ఆమె లోలోపల ఎంతగానో కృతజ్ఞత చెప్పుకొంది. తన కలలు పండి కృష్ణ తనవాడైతే తనకంతకన్నా కావలసింది లేదు.

మర్నాడు తొమ్మిది గంటలవేళ రాజు జీపు పంపించాడు. కృష్ణ డ్రైవ్ చేస్తుంటే నీరజ పక్కన కూర్చొంది.

జీపు మొదట, డామ్ కుడివైపుకి మళ్ళి కాఫర్ డామ్మీద ఆగింది నూరు అడుగులు పైగా లేచిన గోడపక్కన నిలబడి గోడ నానుకొన్న అరల్లాంటి కర్ర స్కెఫోల్డింగ్ చూస్తుంటే స్వర్గానికి నిచ్చెనలాగుంది. అదొక మహా యంత్రం. ఆ యంత్రంలో చిన్న చిన్న మరలు మేకులు లాగ వేలకొద్దీ మగవాళ్ళు, ఆడవాళ్ళు, పిల్లలు, అక్షరాలు రానివాళ్ళు పెద్ద పెద్ద ఇంజనీర్లు ఎందరో! రాళ్ళ పోగులు, లారీలు, జీపులు, మోర్టారు గమేలాలు నెత్తిన పెట్టుకొని వెర్రిగా అరుస్తూ కదిలిపోయే కార్మికులు, వాళ్ళను గదిమేవాళ్ళు, ఇవేవీ పట్టనట్టు నిర్లిప్తంగా వేగంగా మరగలు కక్కుతూ బండలమీద దొర్లిపోయే కృష్ణ—ఈ హడావిడి గందరగోళం అంతనూ దిగ్భ్రాంతితో చూస్తూ నిలబడిపోయింది నీరజ డామ్ అంటే అంత బ్రహ్మాండమైన కృషి, యత్నం ఉంటుందన్న ఆలోచన ఆమెకు ఎన్నడూ రాలేదు. ఆమెచూసినది ఆమె అంచనాలకు ఎన్నో వేల రెట్లు ఎక్కువ. అందుకే కృష్ణ చెప్పేదేదీ ఆమె మనసులోకి ఎక్కడం లేదు.

జీపు ఎడంవైపుకి వచ్చింది. అంతమంది మనుషులు లేకపోయినా, ఆ పనినే క్రేన్లు, మోనో టవర్లు చేస్తున్నాయి, ప్లానాక్సునుంచి లోకో మోర్లాను. బకెట్లలో సెటుకు చేరేస్తే, క్రేను అలా నిమిషాల్లో డామ్ పైన దిమ్మరిస్తుంది. అదే దృశ్యాన్ని వ్యూ పాయింటు మీంచి చూస్తే ఇదో తమాషా. మనుషులు, మరలు అన్నీ లిల్లీపుట్లలాగ కనిపిస్తుంటే వాళ్ళ హడావిడి, అలజడి, కదలిక అంతా అదొకమాదిరి వేదాంతాన్ని పుట్టిస్తున్నాయి.

పైలాన్ దగ్గర జీపు ఆపుచేసి డామ్ మోడల్ దగ్గరికి తీసుకు వెళ్ళాడు కృష్ణ. పై నుంచి చూస్తే మూడు కొండ శిఖరాలమీద మూడు వృత్తాకారాల్లో ఉంటాయి మూడు కాలనీలు. అటూ ఇటూ కాలవలు, అవిపోయే సొరంగాలు మొత్తం ప్రాజెక్టును సూక్ష్మంగా అర్థచేసుకోవచ్చు.

"నమస్కారం!" వాళ్ళిద్దరూ మోడల్ బయటికి వస్తూంటే ఒకామె నవ్వుతూ పలకరించింది కృష్ణను.

కృష్ణ వెంటనే జవాబివ్వలేదు. నీరజ అతని మొగంలోకి చూసింది. అతను మొగం చిట్లించి ఒక్కక్షణం క్రిందికి చూసి, తర్వాత అదోలా నవ్వి. "నమస్కారం" అన్నాడు.

"జ్ఞాపక మున్నామా?"

"లేకేమౌ తావు?"

"ఏమోలెండి! ఇప్పుడు మాకు దూరంగా పెద్ద పదవుల్లోకి వెళ్ళిపోతే, ఇంక మేం గుర్తుండ మనుకున్నాను."

కృష్ణ మాట్లాడలేదు. కొద్ది క్షణాలు గడిచిపోయాయి. నీరజ ఆమె వంక పరిశీలనగా చూసింది. చామనచాయ రంగు, మొగంనిండా మరీ ఎక్కువగా అద్దిన పౌడరు. జ్యోతిలా దిద్దిన బొట్టు కింద మరో చుక్క.

కాటుక కళ్ళు, నల్లటి పెదాలు. నిద్రనెరుగనట్టున్న చూపులు : వదులుగా మధ్య నొకచోట రిబ్బనుతో బిగించి వదిలేసిన జుట్టు, సన్నగా పొడుగ్గా ఉందామె. ఆ బట్టలు, వేషం ఫ్లాషీగా కనిపిస్తున్నాయి.

" ఆమెను నాకు పరిచయం చెయ్యరేం ? శ్రీమతా ?" అదోలా నవ్వి అడిగిందామె.

" డాక్టర్ నీరజ." పరధ్యానంగా అన్నాడు కృష్ణ.

" సుశీల." ఆమె తనను తానే పరిచయం చేసుకుంది.

మాటలు జరగడం చాలా కష్టంగా ఉంది.

" ఎక్కడ దిగారు ?"

" రివర్ వ్యూలో "

" హనీమూనా ?"

" అలాంటిదే !"

నీరజ కీ సంభాషణ ధో ర ణి నచ్చడంలేదు. ప్రశాంతమయిన సరస్సులో రాయి విసిరినట్టయింది. అక్కడినుంచి వెళ్ళడానికి దారి ఏదా అన్న ఆలోచన ఒక్కటే ఆమె మెదడులో చోటు చేసుకుంది.

" తర్వాత కలుసుకుంటాను." నీరజ వంక మరోసారి గుంభనగా చూసి నవ్వి వెళ్ళిపోయింది సుశీల.

జీపు నడుపుతున్న కృష్ణ ఏం మాట్లాడంలేదు. ఏం మాట్లాడినా వినే ధోరణిలో లేదు నీరజ. ఇద్దరిలోనూ ఏవేవో ఆలోచనలు ముసురు కుంటున్నాయి. మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటవేళ తిరిగి వచ్చా రిద్దరూ. లూయీ అమర్చిన వేడి లంచ్ ముగించాక ఇద్దరూ ఎవరి గదుల్లో వాళ్ళు నిద్రపోయారు.

ఆ రోజు నీరజ ఎంతో చూసింది. సాదారణంగా ఏదన్నా చూద్దామని కుతూహలంతో వెళ్ళినప్పుడు అంచనాలు మరీ ఎక్కువనిపించి,

నిరాశ మిగులుతుంది. కాని, ఈ ఒక్క విషయంలో మాత్రం అంచనాలు చాలా తక్కువనిపిస్తాయి. అసలు డామ్ చూడనివాళ్ళకు అక్కడ అన్ని వేలమంది ఉన్నారని, అది ఒక పెద్ద ఊరు అన్న సంగతే తట్టడం కష్టం. కృష్ణను బలవంతపెట్టి అక్కడికి వచ్చినందుకు తనను తానే అభినందించుకొంది నీరజ. ఆ ఆలోచనల్లో ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో ఎంతసేపు నిద్రపోయిందో తెలియదు.

" లేరని చెబ్తూంటే అర్థం కాదూ?"

" మూడు గంటలకే ఎక్కడికి వెళ్ళారు?"

" అదంతా నీ కనవసరం."

" నాకు చాలా అవసరం "

" నాకేం తెలియదు. లేరు. అంతే."

" లేరని చెప్పమన్నారా ?"

" అతిగా మాట్లాడక, వెళ్ళిపో."

" నువ్వెవడివోయ్, మధ్యన ? ఆయన తిరిగి వచ్చేదాకా ఇక్కడే కూర్చుంటాను."

" ఇదిగో, చూడు. మర్యాదగా వెళ్ళు. లేకపోతే తర్వాత కష్టపడతావు."

మొదట్లో ఎక్కడో కలలోలాగ, తర్వాత మెల్లిగా, దగ్గరగా స్పష్టంగా వినబడసాగాయి. చటుక్కున లేచి బయటికి వచ్చింది నీరజ.

ముందు వరండాలో టెలిఫోన్ స్టాండ్ పక్కన ఫేము కుర్చీలో కూర్చొనుంది సుశీల. పక్కగా నిలబడి మాట్లాడుతున్న సుందరరావు, నీరజను చూడగానే తడబడి దూరంగా నడిచాడు.

సుశీల లేచి నిలబడి నవ్వుతూ చూసింది. ప్రొద్దుటికన్నా ఎక్కువగా తయారయి ఉంది. అంతకన్నా ఎక్కువగా అయిష్టం కలిగింది నీరజకు.

" కూర్చోండి. ఏం వచ్చారు?" అడిగింది నీరజ కూర్చుంటూ.

" వారితో మాట్లాడుదామని వచ్చాను."

" నిద్రపోతున్నారు."

సుశీల, సుందర్రావుకేసి చూసింది. సుందర్రావు అయోమయంగా చూసి తల దించుకున్నాడు.

" ఏదన్నా ముఖ్యమైన పనా?" నీరజ అడిగింది.

" అబ్బే ! కాదులెండి. ఉత్తినే కనబడిపోదామని వచ్చాను.

" లేపనా ?"

" వద్దులెండి. మళ్ళా వస్తాను," కాసేపు తటపటాయించి లేచి వెళ్ళిపోయింది సుశీల.

" లేరని ఎందుకు చెప్పారు ?" నీరజ అడిగింది సుందర్రావును.

" అలా చెప్పమన్నారండి " నవ్వలేక నవ్వాడతను.

నీరజ లోపలికి వెళ్ళిపోయింది. ఆమె ఎంత మరిచిపోవాలన్నా సుశీల, ఆమె గాడీవేషం నీడలా వెంటాడుతూనే ఉన్నాయి.

సాయంకాలం అయిదు గంటలవేళ మధ్య హాల్లో సోఫాలమీద వాలి టీ సిప్ చేస్తున్నప్పుడు కృష్ణ తెచ్చిపెట్టుకున్న నవ్వుతో వింతగా మాట్లాడుకున్నట్లు అనిపించింది నీరజకు. అయితే ఆమెలో అలుముకున్న ఆలోచనలు అలా తోపింప జేస్తున్నాయో, నిజంగా అతనలా ఇబ్బంది పడ్తున్నాడో ఆమె తేల్చుకోలేక పోయింది. మాటలేవో మామూలుగా జరిగిపోతున్నాయి. కాని, వాటి వెనక ఇదివరకటిలా మనస్సు పూర్తిగా లగ్నమౌతున్నట్టులేదు. అంతకన్నా దారుణం అలా మోసపుచ్చుకుంటున్నట్టు ఇద్దరికీ తెలిసిపోవడం !

భోజనం ముగిశాక మామూలుగా క్రింది లాన్‌లో పేం కుర్చీలో వాలి ఇద్దరూ మాట్లాడుకుంటూంటే, అప్పుడే ఒక రోజు గడిచిపోయిం దన్న బాధ ఇద్దర్నీ వేధిస్తూంది.

రోడ్డుకి రెండు వైపులా కొండ వాగుల్లో దట్టంగా మొలచిన చెట్లు, పాములు పుట్టలు. నల్లరాళ్ళ గుట్టలు, అప్పుడప్పుడు ఎదురువచ్చే బస్సులు, లారీలు తప్పిస్తే, ఎక్కడా మనుష్య సంచారం లేదు.

జీపు తార్రోడ్డు దిగి కచ్చారోడ్డు పట్టింది. రెండు మైళ్ళు పోయాక బంగళాముందు ఆగారు.

కొండ అంచున రెస్టుహౌస్, కింద సుమారు వంద అడుగుల లోతున అగాధం, దాన్నిండా డొంకలు, తుప్పలు, ఎదురుగా పక్కన రాళ్ళ అంచున క్రిందికి జారే నీళ్ళజారు. దిగువన సన్నటి లోయ, లోయనిండా మొగలి డొంకలు, రకరకాల చెట్లు అలుముకుపోయి ఎక్కడా నేల కనిపించదు.

రెస్టుహౌస్ వెనక రాళ్ళ అంచున నిలబడి క్రింద డొంకలోకి చూస్తున్నారిద్దరూ. అంతవరకూ ఇద్దరిలో నూ ఏదో గడ్డ పేరుకున్నట్లు మాటలు జరగడంలేదు. ఎదురుగా కొండపంచన మెట్లమీద నీరు జారి తుంపరల్లా తెల్లగా చుట్టూ చిందుతూంటే వాటిమీద ఇంద్రధనస్సులు విరుగుతున్నాయి.

" ఆమె మీ కోసం వచ్చింది. ఆపలేదేం?" నీరజ క్రిందికిచూస్తూ అడిగింది.

"ఎవరు?" కృష్ణ తెల్లబోయినట్లు తెలిసిపోతూంది.

" సుశీల నిన్న మీరు నిద్రపోతున్నప్పుడు ఒకసారి వచ్చింది."

" లేనని చెప్పమన్నాను."

అలాగే చెప్పొడతను. కాని కదల్లేదు. చివరికి నేను వెళ్ళి నిజం చెప్పాక, ఏమనుకుందో వెళ్ళిపోయింది."

కృష్ణ మాట్లాడలేదు. ఇద్దరూ యాంత్రికంగా వరండాలోకి నడిచారు. అతను ఫ్లాస్కు తీసి కాఫీ రెండు కప్పుల్లోనూ పోశాడు. ఆమె అతనికి ఓ కప్పు అందించింది.

" నిన్న రాత్రే చెప్పాలనుకున్నాను. కాని, ఎందుకో శక్తి చాల లేదు. ఇప్పుడింక తప్పదు." కృష్ణ కాఫీ పూర్తిచేసి మొదలు పెట్టాడు.

" నేను చెప్పేది దయచేసి అడ్డు చెప్పకుండా విను, నీరూ. నన్నర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించు. ప్లీజ్—నీ శాయశక్తులా ప్రయత్నించి నన్నర్థం చేసుకుంటానని మాటివ్వు!"

"నేనర్థం చేసుకోలేవని అనుమాన మెందుకు కలగాలి మీకు?" నీరజ నవ్వింది.

"నువ్వర్థం చేసుకోలేవని కాదనుకో—కాని ఏమిటో నా బాధ నాది."

కృష్ణ తాపీగా సర్దుకొని మొదలు పెట్టాడు.

అయిదేళ్ళ క్రితం అతనా ఊరిలో పనిచేశాడు. ఒక్కడూ చక్కగా అన్ని సదుపాయాలూ ఉన్న మూడు గదుల ఇల్లు. చుట్టూ అందమైన పూలతోట, ఇంట్లో అన్నీ అమర్చిపెట్టడానికి నౌకరు. మంచి పలుకుబడి, గౌరవం అన్నింటికన్నా ముఖ్యం అవసరాలకు మించిన జీతం. ఆ జీవితం ఎంతో అందంగా ఉండేది. అయిదు గంటలదాకా ఆఫీసు, ఆ తర్వాత క్లబ్బు కాసేపు పేకాట, తర్వాత ఇల్లు, పుస్తకపఠనం, నిద్ర.

ఆ దినచర్య కాగితాలమీద చదువుకోడానికి బాగానే ఉంటుంది. కాని, రోజులు గడిచిన కొద్దీ ఆ బ్రతుకొక గానుగలా తయారయింది. రోజూ ఒకేరకం మనుష్యులు. ఒకటే పని, ఒకటే రొటీన్-దానితో

చిరాకు. విసుగు ఎక్కువయ్యేవి. దానికి తగ్గట్టు పనికన్నా తీరిక ఎక్కువ కావడంతో ఆలోచనలు విపరీతంగా పనిచేసి చాలా దూరం పోయేవి. రోజూ చదివే పుస్తకాలు, పేపరు చూడాలన్నా విసుగు. ఏవగింపు, అవహ్యం. మనసు కొత్తదనంకోసం వెర్రిగా మదనపడ సాగింది. వెంటనే ఎక్కడికన్నా వెళ్ళిపోవాలనీ, ఉద్యోగం మార్చాలనీ, కనీసం ట్రాన్స్ఫర్ తెచ్చుకోవాలనీ ఏమేమిటో అనిపించేది. రోజులు గడిచిన కొద్దీ ఆ బతుకు మరీ భారమైంది.

తనకు అన్నీ ఉన్నాయి. కాని, ఏదో లేదు ఆ లేనిదే చాలా అవసరం. ముఖ్యం. అదేమిటో తనకు స్పష్టంగా తెలియదు. తన కేది కావాలో తనకు తెలియనప్పుడు ఆ భావం కలిగించే దైన్యం, విచారం భరించలేనివి.

రాత్రులకు రాత్రులు అలా ఒక్కడూ తోటలో కూర్చుని పైన చుక్కల్ని, సోమరిగా కదిలే మబ్బు తునకల్ని చూస్తూంటే గంటలు తెలియకుండా గడిచిపోయేవి. చుట్టూ ఇళ్ళలో సంసారులు చల్లగా ఆరు గంటలకు అన్నీ పూర్తిచేసి ఏడయ్యే సరికి మంచాలెక్కేస్తారు. తనకు నిద్ర రాదు. ఏమేమిటో ఆలోచనలు! తలా తోక ఉండదు. ఒక్కోసారి అలా ఆలోచనల్లో మునిగి పోవడమే అద్భుతమైన ఆనందం అనిపిస్తుంది. కాని, ఒక్కొక్కప్పుడు ఈ ఊహా విహారాలంటే విపరీతమైన ఏవగింపు ! చెప్పలేని బాధ ! అంతు తెలియకుండా వేధించే అశాంతి !

మిగతా అందరూ తనంటే అసూయపడ్డట్టు కనబడతారు! తన స్వేచ్ఛ, తన చదువు, ఉద్యోగం, జీతం, పలుకుబడి—అన్నీ చుట్టూ ఉన్నవాళ్ళలో చాలా మంది కన్నా ఒక మెట్టు ఎక్కువ. తనకు అన్నీ ఉన్నట్టు వాళ్ళ భావం.

కాని, తను ? తనకు తానే ఒక శత్రువు. తనలో రోజురోజుకూ ఎక్కువాయ్యే శూన్యాన్ని ఎవరో పదేపదే తట్టి గుర్తుచేస్తున్నట్టుంటుంది. ఈ అలజడి అశాంతి రకరకాల సమయాల్లో రకరకాల రూపాలు దాల్చేవి. ఎదుటి మనిషికి చెప్పుకోలేని ఈ బాధ రానురాను ఒక మాదిరి భయంగా పరిణమించింది.

ప్రతి రాత్రీ ఊరంతా గాఢ నిద్రలో మునిగినవేళ తనకు మెలుకువ వస్తుంది. పగలు అతి స్వల్పాలుగా, మామూలుగా కనిపించిన కుర్చీ, టేబులు అలమర, టేబులులైటు, టెన్నిస్ రాకెట్, పాంట్లు చొక్కాలు- యివే. రాత్రి చీకట్లో ఊపిరిపోసుకొని వెరిగా వికటంగా నవ్వుతూ తన చుట్టూ నాట్యం చేసేవి. పైన దూలాలు క్రిందికి దిగుతున్నట్టు, కిటికీలు, తలుపులు, చుట్టూ గోడలు దగ్గరగాజరుగుతున్నట్టు తనని విడని ఉక్కు కౌగిలిలో బిగిస్తున్నట్లు — ఏమిటో అర్థంలేని వింత అనుమానాలు, భయాలు!

తలుపు తీసుకుని బయటికి కుర్చీ లాక్కుని మొక్కల మధ్య వాలిపోయేవాడు. కొండలు, మొక్కలు నక్షత్రాలు, అన్నీ తన దైన్యాన్ని చూచి హేళనగా నవ్వుతున్నట్టనిపించేది. కాని గదిలో చీకట్ల మధ్య మంచంమీద ఒక్కడూ, భయపెట్టే దూలాల్ని చూస్తూ గుటకలు మింగడం కన్నా అలా బయట ఆలోచించుకుంటూ రాత్రంతా గడిపేయడం యెంతో హాయి.

ఏమిటి తన లోపం ?

ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం తనకే తట్టింది కొన్నాళ్ళకు. ఒంటరితనం దానికి విరుగుడు యింకొకరిని తెచ్చుకోవడం. ఈ సూక్ష్మం తెలిశాక సుశీల కనిపించింది. సుశీల యెవరు ? అన్నది అనవసరం. ఆమె జీవితంతో తనకు సంబంధం లేదు. నౌకరు, హోటలు, బస్సు వగైరా అన్నిటిలాగే తన తాత్కాలిక అవసరాలు తీర్చడానికి ఆమె ఒకతె. తను ప్రయా

జించిన బస్సు తనది కాదు! అదంటే తనకెలాంటి వ్యామోహమూలేదు: దూరం నడవలేని తన అశక్తతను, బలహీనతను బస్ తీర్చింది.

తను తాత్కాలికంగా అనుభవించిన లోటును సుశీల భర్తీచేసింది. అంతకన్నా ఆమె తనకేం కాదు.

"ఇన్నాళ్ళయ్యాక ఇంకా ఎందుకు వెనకాల తిరగడం" నీరజ అడిగింది కాసేపాగి.

"అదే నాకు అర్థం కాదు. డబ్బు కావాలేమో? బహుశా మన సంబంధాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకునుండదు. ఏమయినా ఆమె ఎందు కొచ్చిందో, ఆమె కేం కావాలో అదంతా నాకనవసరం. ఆ రోజుల్ని, మనుష్యుల్ని మరిచిపోయి చాలా కాలమయింది. నీకంతా ఏమీ దాచకుండా చెప్పేశాను నీరూ. నా వెనక ఈ మచ్చని నీ నుంచి దాచాలని కాదుగాని నీకు తెలిసినందువల్ల ఒరిగేదేం లేదనే భావంతోనే ఇక్కడికి రాకూడదని అనుకున్నాను. మా స్నేహం అమృతం లాంటిది. పాలల్లో విషపు చుక్క విడవాలని ఎవరికుంటుంది? కాని, జరిగింది ఇంకొకటి. ఇంతకీ నేను భయపడ్డానికి ఏంలేదు. నా పరిస్థితి ఎలాంటిదో సాధ్యమైనంత స్పష్టంగా చెప్పాను. మిగతావాళ్ళు ఎవరైనా ఆ పరిస్థితిలో ఎలా చేసేవారో నాకు తెలియదు. కాని, నా కంతకన్నా ఇంకో మార్గం తోచలేదు. నీరూ, నన్ను క్షమించగలవా? నా మనసులో భావాన్ని సరిగ్గా వ్యక్తం చేయలేకపోయానేమో? అయినా అర్థం చేసుకోగల విశాల హృదయం నీకుందని తెలుసు."

"పన్నెండు కావస్తోంది నెమ్మదిగా బయల్దేరదామా?" అంటూనే నీరజ లేచింది.

తిరిగి రెస్ట్ హౌస్ చేరుకునే వరకూ ఇద్దరూ ఏం మాట్లాడలేదు. ఆ సాయంకాలంవరకూ మాటలేం జరగలేదనే చెప్పాలి. ఆమె ఆలో

చనలకు భంగం రానియ్యడం అతనికిష్టంలేదు. ఆమెను తొందరజేసి తను సాధించేదేమీ ఉండదు. ప్రశాంతంగా ఆలోచిస్తే, తను ఏ పరిస్థితుల్లో అలా ప్రవర్తించవలసి వచ్చిందో ఆమె అర్థం చేసుకోగలిగితే తనను తప్పక క్షమించగలదన్న విశ్వాసం అతనికుంది.

రాత్రి మామూలుగా ఆరుబయట కూర్చున్నప్పుడు మెల్లిగా అడిగింది నీరజ.

"మాచెర్లలో రైళ్ళెప్పుడెప్పుడున్నాయో ?"

కృష్ణ గుండెలో మంచుముద్ద చేరినట్లయింది.

"ఏం ?"

నీరజ కాసేపు మాట్లాడలేదు.

"మనం ప్రస్తుతానికి ఈ ట్రిప్ ముగించేద్దాం."

"కాని మాచెర్లెందుకు ? హైదరాబాదు రా"

"నన్ను వెళ్ళిపోనివ్వండి."

"సెలవు పది రోజులు పెట్టానన్నావుగా ?"

"సెలవుకేం కేన్సల్ చేసుకోవచ్చు."

"కేన్సల్ చేసుకోడమెందుకొచ్చింది ?"

ఇద్దరి మధ్యా కొద్దిసేపు నిశ్శబ్దం పేరుకుంది. ఆ తర్వాత కృష్ణ మెల్లిగా మొదలుపెట్టాడు.

"నన్ను దగా చెయ్యకు. నీరూ, నీ చుట్టూ ఎన్నో ఆశలు, కలలు పేర్చుకున్నాను. వాటన్నిటిని ఎలాగైనా పదిలపరచుకోవాలని. నిజాలుగా మార్చుకోవాలని ఎంతగానో ఎదురుచూశాను. చివరికి నా వెనక ఓ మచ్చ దాగిఉందని తెలిసి కూడా నీ ఎదుట దాచడం ఇష్టంలేక ఇక్కడికి తీసుకువచ్చి అంతా తెలియజేసింది. నన్ను మన్నించగలవని ఆశతోనే! ఆ మాత్రం నన్నర్థం చేసుకోలేవా ?

"నాలో బాధ మీకెలా చెప్పమంటారు? ప్రొద్దున్నుంచి నాలో ఈ సంఘటనే మెదులుతోంది. ఏదీ ఎటూ తేలదు. అంతా అయోమయం. మీకు చేసిన పాపం, నేరం ఏం లేదు. కాని, నాలో ఏమిటో అసంతృప్తి బాధ! ఈ రెంటి మధ్య నలిగిపోయే నాకు ప్రశాంతి కావాలి దయచేసి నన్ను వెళ్ళిపోనివ్వండి. కొన్నాళ్ళు దూరంగా ఉండి ఆలోచిస్తే నేను మనిద్దరికీ ఇష్టమైన పరిష్కారానికి రాగలనేమో? నా పరిస్థితి అర్థం చేసుకోడానికి ప్రయత్నించండి. నే నెంత మథన పడుతున్నానో మీకు తెలుసు."

ఆ తర్వాత కృష్ణ మాట్లాడలేదు.

మర్నాడు మధ్యాహ్నం, మాచర్ల స్టేషను ప్లాట్‌ఫారం మీద అతను నిలబడ్డాడు. ఆమె కిటికీవార కూర్చుంది. ఇద్దరూ నేరస్థుల్లా ఒకర్ని ఒకరు తప్పించి చూస్తున్నారు. గంట మోగింది.

ఉన్నట్టుండి అకస్మాత్తుగా అతను ఆమెకేసి సూటిగా చూసి అడిగాడు!

"నే నంటే ఇదివరకటి అభిమానం ఇప్పుడుందా నీలో?"

"అంతకన్నా ఎన్నో రెట్లు ఎక్కువైంది."

బండి కదిలింది. అతను గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగి ఆమెనుంచి మొగం చాటు చేసుకొని బయటికి వెళ్ళిపోయాడు. ఆమె చుట్టూ మనుష్యుల్నించి మొహం చాటుచేసుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది.

ఆ తర్వాత మరో నెలకు కృష్ణ, నీరజనుంచి ఒక ఉత్తరం అందుకున్నాడు.

"ఈ నెల అంతా నాలో రేగిన దుమారం మీకు తెలియజేయ్యాలంటే చాలినన్ని మాటలు లేవు. గతాన్ని మరిచిపోవాలనీ, మన మధ్య మధురమైన బంధాన్ని మరింత దృఢం చేసుకోవాలనీ, ఇన్నాళ్ళ మన

కలలు నిజం చేసుకోవాలనీ ఎంతగానో ప్రయత్నించాను, మీ పరిస్థితి నా కర్థమవుతుంది. బహుశా మీ పరిస్థితిలో ఎవరున్నా అలానే చేసే వారేమో ? అందువల్లంగా మీ మీద అభిమానం తగ్గిందని భావించకండి. నిజం చెప్పాలంటే మీ నిజాయితీని తలుచుకుంటే నాకు చెప్పలేని గౌరవం కలుగుతూంది. మీరు నేరంచేసినట్లు, నేను శిక్షిస్తున్నట్లు కలలోకూడ ఊహించలేదు. దయచేసి ఎన్నడూ అలా భావించకండి. కాని, మీమీద అభిమానం, గౌరవం పెంచుకున్న స్నేహితురాలుగా ఉండడానికీ మీ భార్యగా మీతో కాపురం చెయ్యడానికీ, తేడా ఉందేమో? నా మనస్సులో భావాన్ని సరిగ్గా వ్యక్తం చేయలేక పోతున్నాను. అర్థం చేసుకోడానికి ప్రయత్నించండి. మీరు నా దగ్గరికి వచ్చినప్పుడల్లా ఆమె మనిద్దరి మధ్యా నిలిచినట్టవుతుంది. ఆ నల్ల పెదాలను అద్దిన పెదాలు నన్ను స్పృశిస్తాయని, ఆమెను పెనవేసుకున్న చేతులే నన్ను బంధిస్తాయని—అదంతా తలుచుకుంటే భరించలేని జుగుప్స కలుగుతూంది. ఆమె ఇలా నన్ను నీడలా వెంటాడుతూంటే, ఈ రోత ఆ నరకం సహించగలవాటినే సహించలేక పోతుందేమో? ఏమయినా అశక్తురాలిని. మిమ్మల్ని బాధపెట్టి ఉంటాను. దానికి నన్ను నేనే నిందించుకోడంకన్నా చేయగలిగిందిలేదు. క్షమించండి."